

Vasanytt

Filmfakta

Ämne: Historia

Ålder: Från 10 år (M, H)

Speltid: 10 minuter

Svenskt tal med svensk text

Produktion: Medieinstitutet i samarbete med Kunskapsmedia

Undervisningen enligt läroplan

Historia (hela grundskolan)

Genom undervisningen i ämnet historia ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- använda en historisk referensram som innefattar olika tolkningar av tidsperioder,
- händelser, gestalter, kulturmöten och utvecklingslinjer.

Historia (åk 4–6)

Kring forntiden och medeltiden, till cirka 1500

- Kristendomens införande i Norden. Religionens betydelse för kulturer och stater i Sverige och de övriga nordiska länderna samt konsekvenser av dessa förändringar för olika människor och grupper.

Norden och Östersjöriket Sverige, cirka 1500–1700

- Den svenska statens framväxt och organisation.
- Det svenska Östersjöriket. Orsakerna till dess uppkomst och konsekvenser för olika människor och grupper runt Östersjön. Migration till och från samt inom det svenska riket.
- Reformationen och dess konsekvenser för Sverige och övriga Europa.

Hur historia används och historiska begrepp

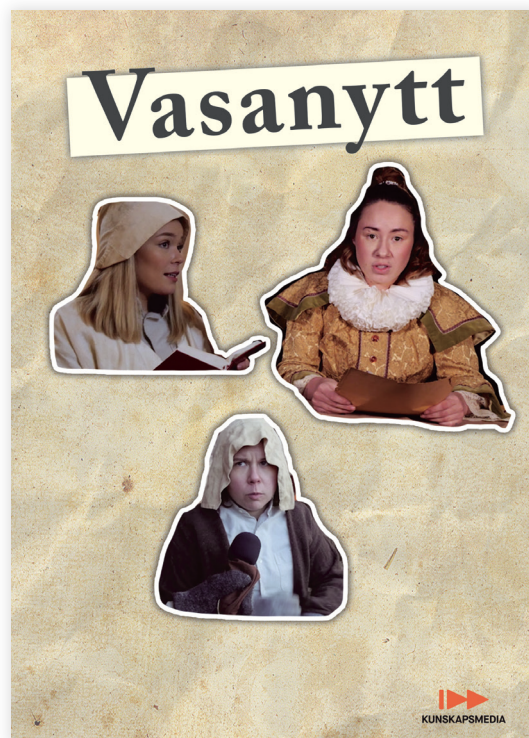
- Exempel på hur forntiden, medeltiden, 1500-talet, 1600-talet och 1700-talet kan avläsas i våra dagar genom traditioner, namn, språkliga uttryck, byggnader, städer och gränser.
- Hur historiska personer och händelser, till exempel drottning Kristina, Karl XII och häxprocesserna, har framställts på olika sätt genom olika tolkningar och under skilda tider.
- Tidsbegreppen vikingatiden, medeltiden, stormaktstiden och frihetstiden samt olika syn på deras betydelser.

Historia (åk 7-9)

Hur historia används och historiska begrepp

- Hur historia kan användas för att förstå hur den tid som människor lever i påverkar deras villkor och värderingar.

© Kunskapsmedia Group Stockholm AB, MMXIX
Filmnr: 1782KM

Filmens innehåll

I den här nyhetssändningen ska vi lära oss om Vasatiden. Hur började egentligen Vasatiden? Och varför tog den slut? Vi utgår från begrepp och händelser som Stockholms blodbad, reformationen, skatterna och tronföljden. Vi undersöker hur olika händelser påverkade befolkningen och samhället. Vi lär oss också om kvinnornas roll i samhället.

Det här är en film för elever i mellan- och högstadiet som ska lära sig om Vasatiden.

Vasanytt

Innan filmen

Vad vet vi?

Låt eleverna först fundera ensamma över vad de vet om vasatiden. Sedan diskuterar eleverna två och två eller i grupper om vad de kommit fram till. Gör till sist en gemensam tankekarta på tavla eller med ett digitalt verktyg där ni sammanfattar det eleverna vet.

Diskussionsfrågor till filmen

Innan ni startar en diskussion kring filmen i gruppen är det viktigt att läraren/ledaren funderar igenom hur man ska hantera diskussionen och svaren. Dela gärna upp gruppen i mindre grupper och låt deltagarna först skriva ned sina svar.

- Mellan vilka år var Vasatiden?
- Hur startade Vasatiden?
- Vem var Kristian II?
- Vad var Stockholms blodbad?
- Vem var Gustav Vasa?
- Varför ville Gustav Vasa stöta Kristian II?
- Vilken roll hade kvinnorna under Vasatiden?
- En kvinna intervjuas på en bondgård i filmen. Hur verkade hennes vardag se ut?
- Vad är *reformation*?
- På vilka sätt förändrades kyrkan?
- Vad är *protestantism*?
- En kvinna intervjuas i en kyrka i filmen. Hur tror du att det var för folk på den tiden att för första gången få läsa Bibeln, och förstå den, på egen hand?
- Vad är *skatt*?
- Vem var Maria Sofia De la Gardie?
- Vem var Nils Dacke? Varför var han arg på Gustav Vasa?
- Vad var *Dackefejden*?
- Vad betyder *tronföljd*?
- Hur många barn hade Gustav Vasa?
- Varför bråkade Erik XIV och Johan III?
- Varför tog Vasatiden slut?

Efter filmen

Vad visste vi?

Gå igenom sammanfattningen från "vad vet vi" som skrevs innan filmen och kontrollera vad ni visste då och vad ni vet nu. Undersök om det är något ni fortfarande är osäkra på och måste undersöka vidare.

Fördjupning

Dela upp klassen i grupper om fyra till fem elever. Låt de välja ett område ur Vasatiden att fördjupa sig kring. Det kan till exempel vara;

- Gustav Vasa
- Kvinnornas roll
- Protestantism
- Skatt
- Maria Sofia De la Gardie
- Dackefejden

Grupperna presenterar sedan sina arbeten för resten av klassen i valfri form.

Pjäsa

Dela upp klassen i två grupper. Låt grupperna skriva en kort pjäs som utspelar sig under Vasatiden. Först kan de behöva ta reda på mer om tillvaron i samhället under perioden. Hur hade t.ex. barnen det under den här tiden?

Grupperna turas sedan om att spela upp sin pjäs i klassen, de kan också spela upp den för föräldrar eller andra klasser. De får gärna använda sig av utsmyckningar och rekvisita för att levandegöra sin pjäs.